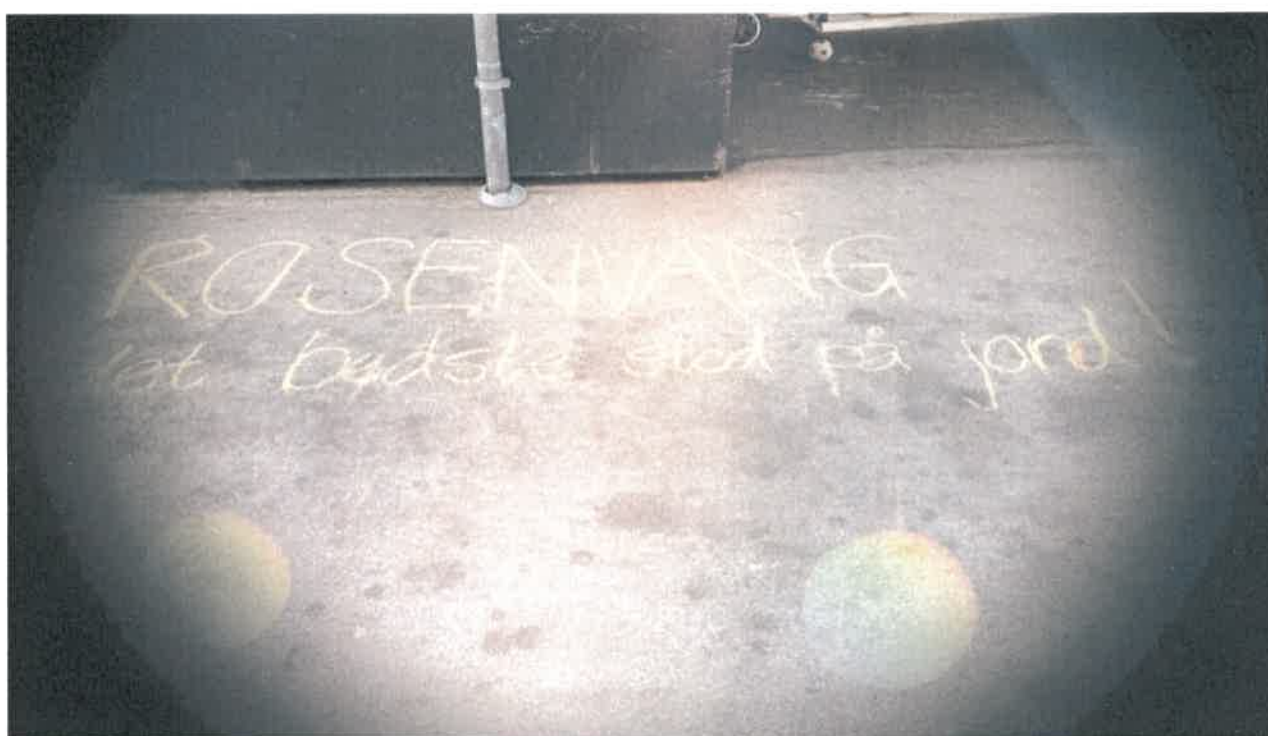

Pædagogisk læreplan for Klynge IBØ-F Rosenvang 2022

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Hvem er vi?

Rosenvang er en kommunalejet integreret institution under Københavns Kommune.

Institutionen blev oprettet 1. maj 1994, så vi runder snart 30!

Selve bygningen var anneks til den gamle kommuneskole "Rosenvang". Det bærer vores indendørs lokaler også meget præg af. Her er store rum, højt til loftet og masser af dagslys.

Vi er et hus i to etager, med masser af liv, sjov og smil! Vi har vuggestuen i stueetagen og børnehaven på første sal. Vi har cirka 80 indskrevne børn og 20 faste medarbejdere.

I Rosenvang er vi optaget af hverdagen sammen med børnene. Vores fokus er altid på børnenes trivsel og derfor på de læringsmiljøer vi tilbyder dem, og hvordan de voksne støtter og styrker det enkelte barn og gruppen.

Trygge forældre giver trygge børn og vi gør os umage med at møde det enkelte barn og dets forældre på en god og positiv måde.

Det er vigtigt for os, at alle føler sig velkomne i Rosenvang og oplever nærværende voksne, når de færdes i vores hus.

I vuggestuen har vi 36 børn, fordelt på 3 stuer: Musehullet, Andedammen og Junglen. Hver stue har tilknyttet 2 pædagoger og 1-2 pædagogmedhjælper(e)/studerende.

I børnehaven er der 44 børn. Børnehaven er delt i to grupper, med tilknyttet primærpersonale og primærstuer. Derudover er lokalerne i børnehaven delvist funktionsopdelt, og rummenes indretning er derved retningsgivende for de aktiviteter børnene kan deltage i. I børnehaven er der ligeledes tilknyttet to pædagoger og en/to pædagogmedhjælper(e) til hver gruppe.

Du vil sandsynligvis møde studerende, hvis du kommer i vores hus. Vi synes, det er en vigtig opgave, at være med til at uddanne vores kommende kolleger. Derfor vil man både kunne møde pau-studerende og pædagogstuderende i første, anden eller tredje praktik.

Vi har egen skøn, nyetableret legeplads, som vi er meget glade for. Derudover lægger vi stor vægt på at bruge vores dejlige lokalområde, hvor vi har mange muligheder for aktivitet.

Rosenvang er en del af Klynge IBØ-F, som består af 8 enheder. Udover Rosenvang: Hvepsebo, Kong Gurli, Rosahaven, Akvariet, Vokseværket, Junglebo & Charlottehaven.

I Klynge IBØ-F har vi stort fokus på fælles pædagogisk retning, hvilket bl.a. lever via vores netværksgrupper på tværs af enhederne. Her arbejdes fx med sprog, mad & måltider, den styrkede læreplan/ det pædagogiske udviklingsarbejde og hvordan vi løfter opgaven som praktikinstitutioner.

Pædagogisk grundlag

“Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

“Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

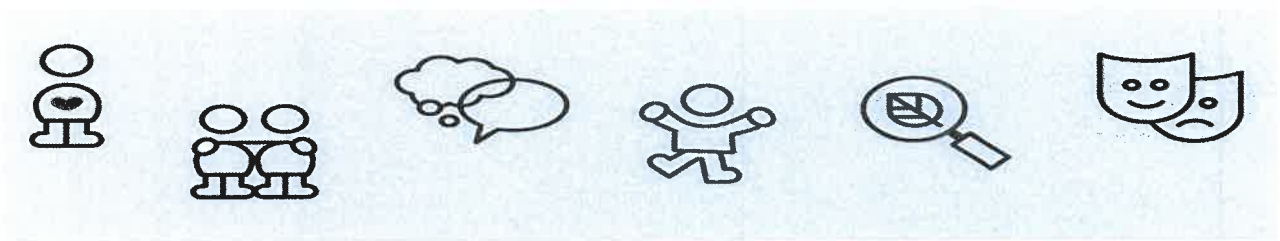
“De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

“Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

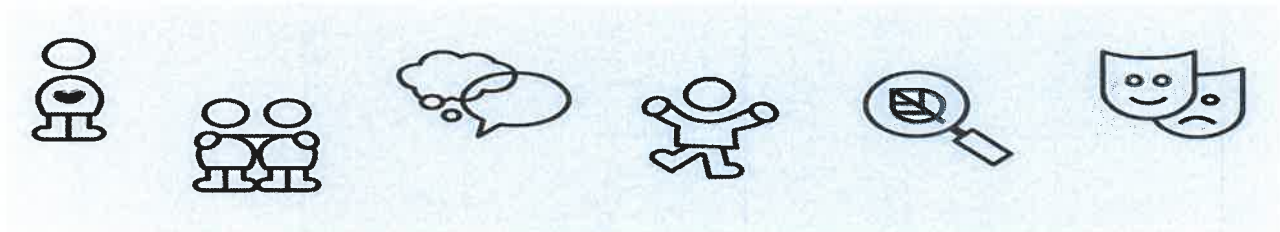
“Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Kerneopgaven i IBØ-F er, i samarbejde og partnerskab med forældre og kolleger, at skabe læringsmiljøer for børnene, der fremmer alle børns trivsel, udvikling, dannelse, læring og deltagelsesmuligheder. Vores særlige fokus er kontinuert:

- Hvad skal børnene have ud af det?
- Hvad er børnenes deltagelsesmuligheder?
- Hvordan skal vi voksne positionere os, for at løse opgaven bedst muligt?

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Vi er, i Rosenvang, opmærksomme og nysgerrige i vores pædagogiske virke og har en fælles referenceramme for vores ageren overfor børnene. Det er svært at skille punkterne nedenfor ad, da de overlapper hinanden og ligeledes er gensidig afhængige af hinanden. Vores udgangspunkt er altid, at den positive og stærke relation mellem voksen og barn er udgangspunktet for trivsel, læring og udvikling.

Herunder en del af vores fundament – i stikordsform.

Børnesyn

- Vi møder alle børn som individer, der er noget i sig selv og har værdi i sig selv.
- Alle børn er kompetente, ligeværdige og 'vil gerne'.
-

▪ **Dannelse og børneperspektiv**

- Hvordan opleves dét vi gør i børnehøjde?
- Barnet fortæller os noget, med sine ord og sine handlinger
- Vi tilbyder ord og omsorg til at hjælpe børnene med at kommunikere
- Vi undersøger sammen dét vi ikke forstår

▪ **Leg**

- Legen er central for os
- Alle børn har ret til at lege, have medbestemmelse og følge sine idéer
- Barnets leg skal have plads og respekt

▪ **Læring**

- Vi er opmærksomme på, at alle børn er forskellige og udvikler sig i forskellige tempi.
- Børnenes undren har værdi og skal tages alvorligt – vi undrer os sammen
- Vi guider og viser vej, indtil børnene selv 'tør'
- Vi er fælles om at finde løsninger
- Når vi vil noget med børnene, skal vi først og fremmest sørge for trykthed til at lære og dernæst sikre os, at dét vi laver, giver mening for børnene.

▪ **Børnefællesskaber.**

- Vi skaber mulighed for forskellige legefællesskaber
- Alle børn skal føle, at de er en del af et fællesskab
- Vi støtter de fællesskaber, børnene selv etablerer
- Vil tilbyder forskellige fællesskaber, der kalder på forskellige deltagelsesformer

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

(Under udarbejdelse – kommer snarest!)

Pædagogisk læringsmiljø

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Gode og trygge relationer til de voksne og børnene imellem, er udgangspunktet for et godt og givende læringsmiljø. Derfor arbejder vi ud fra, at alle børn er, eller bliver, trygge ved alle voksne.

Vi arbejder stueopdelt, men også på tværs i aldersopdelte grupper, både på stuerne og på tværs i huset. Vi er optaget af at tilbyde aktiviteter, der er interessante og udviklende for den enkelte og for gruppen. Med udgangspunkt i zone for nærmeste udvikling planlægger vi temaer og forløb.

Vi arbejder med udgangspunkt i at rutiner i hverdagen ligeledes er et udviklende læringsmiljø, hvor det enkelte barns selvhjulpethed, deltagelse i fællesskabet og fælles mestring er i højsæde.

Det pædagogiske læringsmiljø er rammen for børnenes læring og trivsel. Vi har fokus på, at vores pædagogiske miljøer er aktive over hele dagen, og at børnene deles op i mindre grupper for at sikre muligheden for et roligt og rart læringsmiljø for alle.

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Et tillidsfuldt og åbent samarbejde med forældrene i Rosenvang er fundamentalt for børnenes trivsel og udvikling, og derfor en vigtig del af vores kerneopgave. Forældrenes perspektiv er vigtigt for vores arbejde. Vi er specialister på pædagogikken, forældrene er specialister på deres børn. Derfor møder vi forældrene med anerkendelse og nysgerrighed i forhold til deres perspektiver, og interesserer os for deres tilgang til deres barns trivsel og udvikling. Vi prioriterer et tæt samarbejde, og har særlig opmærksomhed på, at når forældrene kommer med en undring eller bekymring, så tager vi det alvorligt.

- Vi har fokus på en god og ærlig overlevering af dagen
- Vi er aktive på AULA, og sender billeder og små beskrivelser ud jævnligt
- Vi har fastlagte møder med forældrene over tid, og der er altid mulighed for en samtale ved behov
- Vi holder forskellige fællesarrangementer for at sikre god brobygning mellem Rosenvang og hjemmet
- Vi arbejder aktivt og inddragende i Rosenvangs Forældreråd

Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vi har fokus på inkluderende pædagogik i hverdagen. Det gør vi ved at have øje på det enkelte barns behov, ressourcer og nærmeste udviklingszone, og tilpasse læringsmiljøer så der skabes deltagelsesmuligheder for alle børn. Det er vigtigt at alle børn tilbydes fællesskaber at indgå i og at de oplever dette. Alle børn kan, i løbet af et dagtilbudsliv, være på kanten af fællesskaber og være i en udsat position. Det er en løbende opmærksomhed vi har, om nogle af vores børn bevæger sig perifært i fællesskaber og i så fald handle herpå.

Vi arbejder forebyggende ved tæt forældresamarbejde og ved brug af forskellige pædagogiske redskaber, ud over vores faste kendskab og observationer af børnegrupperne, for at indfange eventuelle 'blinde pletter'.

- Vi planlægger struktur, aktiviteter og grupper med udgangspunkt i børnegruppen og individerne heri
- Vi har faste strukturer for at drøfte børnegruppen, fx vha. TOPI og Relationskemaer (DCUM)
- Vi laver sprogtester og bruger Sprogtrappen (Vuggestuen)
- Vi arbejder med handleplaner og mål- og udviklingsplaner
- Vores tætte forældresamarbejde har både præventiv og støttende/udviklende effekt
- Ekstra fokus på børn vi oplever på kanten af fællesskaber eller som vi ved er i en udsat position (i institutionen eller på grund af en hjemmesituation)
- Tæt tværfagligt samarbejde i de situationer, der kalder herpå

Sammenhæng (til børnehaveklassen)

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I en integreret institution som Rosenvang, handler 'sammenhæng' ligeledes om overgangen fra vuggestue til børnehave. Vi har fokus på, at der er store forcer ved at være ét hus, med både vuggestue og børnehave, og vores mål er, at det føles helt naturligt, for både børn og forældre, når skiftet til børnehave kommer.

- børnene kender til de voksne i børnehaven (fra ydertimer, legeplads, vikarieren etc.)
- Vi planlægger overgangen med udgangspunkt i det enkelte barn, dets udviklingsniveau, relationer på stuen/i huset etc.
- Vi har besøgsdage op til børnehavestart, hvor de trygge voksne er sammen med barnet på besøg
- Vi afholder overleveringssamtaler mellem vuggestuen, børnehave og forældre i de tilfælde, der er behov herfor. Hvis forældrene har behov herfor, bliver de altid afholdt.

Overgangen fra børnehave til KKFO, og senere skole, er en af vores børns første store livsforandringer. Derfor er det vigtigt, at vi - som deres trygge base - er med til at gøre overgangen så glidende, god og forudsigelig, som muligt. Vi forbereder de kommende KKFO-startere på forskellige parametre og har, sammen med børnenes forældre, et fokus på, hvor der er eventuelle fokuspunkter, der skal arbejdes målrettet med frem til KKFO-start.

- Vi er en del af Stærkt Samarbejde, hvor vi samarbejder med Skolen på Strandboulevarden. Her inviteres vi til arrangementer i foråret, hvor kommende KKFO-startere kan få et kig ind i den nye spændende verden, der venter
- Vi opstarter 'Storegruppe', som kører fra efteråret inden KKFO-start og frem til 30. april. I Storegruppen 'øver' vi bl.a. ansvar, fællesskab og selvhjulpethed via sjove og spændende aktiviteter
- Vi prioriterer, så vidt overhovedet muligt, at besøge alle de skoler, vores børn skal starte på
- Vi skriver overleveringspapirer på alle børn, så deres modtagende KKFO'er har kendskab til børnene, når de starter.
- Vi holder forældresamtaler og overleveringssamtaler med KKFO/skole i de tilfælde, hvor det vurderes givtigt
- I efteråret, efter børnene er begyndt i skole inviterer vi til reunion i børnehaven, og på den måde får vi bundet sløjfe på børnehavelivet på en festlig måde, hvor børnene betrygges i, at børnehaven stadig er der - helt som de husker det.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi har forskellige muligheder for at samarbejde med lokalsamfundet. Vi benytter os af de fantastiske omgivelser vi har- på mange måder. Vi har, i nærheden af Rosenvang, mange skønne legepladser og parker, vi besøger.

Vi bruger fx biblioteker, orienterer os i Åbent Dagtilbud og er åbne for de tilbud, vi får, fra lokale aktører.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

De fysiske og pædagogiske læringsmiljøer er hinandens forudsætninger, og derfor har vi stort fokus på de fysiske børnemiljøer. Vi er optaget af, hvilke muligheder, de rammer vi stiller til rådighed, giver og vi er i en løbende proces med at forandre, justere og forfine. Det er vores sigte hele tiden at have fokus på at skabe 'rum i rummet', altså mindre og afgrænsede steder, der appellerer til leg og aktivitet i mindre grupper med mulighed for uforstyrret fordybelse, men samtidig være en del af det fællesskab, stuerne danner ramme for.

- Vi deler børnene op i mindre grupper hen over dagen. Dette giver bedre plads til fordybelse, større mulighed for det enkelte barn til at sætte sig selv i spil og danne stærke relationer
- Vi drøfter løbende læringsmiljøer både indendørs og udendørs m.h.p. justering ved behov - det fysiske læringsmiljø er en dynamisk størrelse.
- Vi er optaget af hvordan børnene agerer i, og reagerer på, de læringsmiljøer, vi etablerer og opmærksomme på børnegruppens (som gruppe og som individer) behov og interesser og følger deres spor.
- Vi arbejder aktivt med de voksnes positionering i læringsmiljøerne
- Vi bruger hele huset og bruger fleksibelt inventar, der giver større mulighed i indretningen af vores læringsmiljøer
- Vi har legetøjet i børnehøjde, så børnene selv kan til- og fravælge og vi 'skifter ud' i legetøjet alt efter børnegruppe, interesser, temaer m.m.

De seks læreplanstemaer

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

"Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Vi har fokus på det enkelte barns trivsel, både på individuelt plan og som aktør i fællesskabet. Vi skaber et pædagogisk læringsrum, hvor barnet har mulighed for at afprøve sig selv, og blive udfordret, på forskellige måder, for at udvikle deres personlighed og kompetencer. Dette udmønter sig i praksis på forskellig vis, men forudsætningen for, at vi lykkes, er gode, nære og positive relationer mellem voksne og børn. Trygge anerkendende relationer giver barnet tryghed, og først når barnet er trygt, tør det bevæge sig ud på oplevelser.

Fx (få eksempler blandt mange):

Vuggestuen:

- Tilbyde forskellige mindre arenaer og fællesskaber i det store fællesskab, hvor der er mulighed for at interagere med forskellige børn i forskellige settings
- Gennem leg (rolle-/parallelleg)
- Ved at være afventende og give barnet plads og tid til at handle
- Ved at sætte ord på barnets mulige intentioner og følelser
- Italesættelse af, at ingen følelser er forkerte, men at handlinger kan være uhensigtsmæssige
- Hjælpe i konflikthåndtering og giver alle involverede parter 'taletid'
- Give børnene muligheder for selvbestemmelse og medbestemmelse
- Sørge for deltagelse i aktiviteter, som skaber identitets- og fællesskabsfølelser (fx morgensamlinger)

Børnehave:

- Tilbyde forskellige mindre arenaer og fællesskaber i det store fællesskab, hvor der er mulighed for at interagere med forskellige børn i forskellige settings
- Skabe fysiske læringsrum, hvor det enkelte barn får mulighed for at afprøve og udvikle sig via rollelege, konstruktionslege, fysiske aktiviteter, spil m.m.
- Give mulighed for at barnet får øje på værdien i at være medskaber af ideer, tage initiativer og sætte spor
- Give børnene mulighed for selvbestemmelse og medbestemmelse i forskellige processer
- Ved at tilbyde hjælp i konflikter ved behov, sørge for brede perspektiver og understrege at ingen oplevelser eller følelser er forkerte
- At skabe fysiske læringsmiljøer, hvor kroppen bliver udfordret

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Vi understøtter børnene i deres sociale udvikling, ved at sørge for, at alle børn udvikler deres kognitive, adfærdsmæssige og emotionelle kompetencer i de fællesskaber, de er en del af. Vi lærer af at gøre i gode, trykke sociale fællesskaber.

Det ses fx ved:

- Vi opdeler børnene i mindre grupper, der giver rum til sociale øvebaner
- Børnene møder nærværende og anerkendende voksne
- Vi støtter op om etablering og forankring af relationer i børnegruppen - vi hjælper børnene med at få øje på hinanden
- Vi hjælper børnene til at forstå de sociale spilleregler, der er i forskellige kontekster
- Vi hjælper børnene med at afkode legens formelle og uformelle regler
- Forskellige legemiljøer giver børnene øger muligheden for selvstændige handlerum og relationer på tværs
- Vi tager afsæt i børnenes behov og initiativer og den enkeltes udviklingszone
- Vi giver børnene mulighed for selv at handle, ved at forholde os afventende i situationer, vi vurderer kan bære det
-

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemødder for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Det sprogpædagogiske arbejde (verbale og non-verbale) er en kontinuer og iboende del af vores praksis. Vi er sproglige rollemødder for børnene i hverdagen, hvilket vi har en stor opmærksomhed på. Vi støtter op om børnenes sproglige udvikling, ved at vise hvordan de kan bruge sproget i de sociale fællesskaber, de er en del af og ved at være bevidst om at sætte ord på vores handlinger – afpasset børnenes alder.

Fx:

- Ved at holde tematiske samlinger
- Ved at italesætte følelser
- Gennem rim&remser, sange og højtlesning
- Ved at bruge sprogkufferter, billedlotteri og puslespil
- Ved verbalisering og begrebsliggørelse af egne og børnenes handlinger – med særligt fokus på at være konkrete i vores sprogbrug
- Vi øver børnene i dialog og samspil via samtale i forskellige arenaer
- Vi anvender positiv verbal konfliktløsning
- Vi læner os, i voksenhøjde, ind i de 10 understøttende sprogstrategier og Ord- & Sætningsbygere ved behov
- Vi bruger Sprogtrappen som pædagogisk værktøj til at monitorere det enkelte barns sproglige udvikling i vuggestuen

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Læring har mange facetter og vi lærer på mange forskellige måder. Derfor har vi for øje, at vores læringsmiljø også skal lægge op til at udforske og eksperimentere med sin krop og sine sanser, både udendørs og indendørs.

Det ses fx ved:

- Vores indretning byder på forskellige sansemæssige og motoriske aktivitetsmuligheder
- Tidspunkterne hvor der kan øves selvhjulpethed, anses som givende læringsrum
- Tematiske aktiviteter med forskellige sanser i fokus
- Rytmikforløb & musikforløb
- Børn og voksne elsker forhindringsbaner - der er næsten ingen grænser for, hvad vi kan bruge hertil
- Vi arbejder med 'mental opdagelsesrejse' og forskellige massageøvelser for at introducerer mangfoldige måder at mærke sig selv på (low arousal)
- Vi arbejder med 'slåslege', og højt tempo i fx puderum, bold- og fangelege (high arousal)
- Vi har fokus på at øve børnene i at mærke sig selv og regulere sig derefter (Jf. low og high arousal)
- Vi giver rum til at leg udfolder sig
- Vores udearealer lægger op til mangfoldig bevægelses- og sanseleg og er under fortsat pædagogisk udvikling

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

I Rosenvang skal alle børn have mulighed for, på forskellige måder, at få konkrete erfaringer med naturen. Vi prioriterer udelivet, hvilket betyder at Rosenvangs børn får et kendskab til årstider, vejrsmæssigt og i forhold til hvad der sker med naturen og på trods af vores legeplads' størrelse, har vi både træer, buske, planter og blomster.

Vi imødekommer de pædagogiske mål for læreplanstemaet ved fx:

- Vi bruger legepladsen og tager på ture ud af huset i al slags vejr
- Stimulere børnenes nysgerrighed ved at legepladsen er indrettet med flere naturelementer, som kan smages på, lugtes til, undersøges og leges med
- Vi tager på skovture og laver fx bål
- Vi sår og dyrker planter og følger processen nøje
- Vi tilbyder forskellige sanseoplevelser ved at smage, dufte og røre ved planter
- Vi tager naturen med indenfor, fx ved at tage naturmaterialer med hjem og bruger dem kreativt til udsmykning og sanselege
- Vi følger børnenes interesser for naturen bl.a. ved at arbejde tematisk med specifikke emner fx årstider el. hav
- Vi giver plads til nysgerrighed og undren og vi følger børnenes spor og interesser og ser, hvor det fører os hen

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Rosenvang er et fællesskab som formes af deltagerne heri. Det formes af medlemmernes baggrunde, normer, traditioner og værdier som bygger sig stærkt og givende ovenpå Rosenvangs værdimæssige fundament. Vi understreger vores kulturelle udgangspunkt gennem måden vi er sammen på, de traditioner vi opretholder og kulturelle værdier, vi bliver nysgerrige, og derved klogere, på. Herigennem erfarer vi, at vi kan have forskellige kulturelle baggrunde med forskellige traditioner.

Vi vægter æstetiske oplevelser og skabende aktiviteter højt og herigennem vækkes børnenes nysgerrighed til at være deltagende i skabende processer og sætte spor.

Det ses i vores praksis ved fx:

- Vi giver tid og plads til æstetiske læreprocesser, og introducerer forskellige udtryksformer og materialer til skabende processer.
- Vi opretholder traditioner og har temaer over fx jul, fastelavn og Halloween
- Vi opretholder ligeledes traditioner, der er bundet op på vuggestue- og børnehavelivet (Familiekaffe/Plantedag/ældste-overnatning m.m.)
- Vi introducerer en bred vifte af æstetiske og kulturelle udtryksformer, som børnene aktivt eller tilbagetrukket kan tage del i.
- Vi taler åbent og inkluderende om børnenes forskellige internationale baggrund
- Vi synger sange på sprog, som nogle af vores børn kender hjemmefra
- Vi tager på ture og gør brug af tilbud i lokalområdet

Evalueringskultur

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Evaluering af vores pædagogiske praksis er en fundamental del af vores pædagogiske udviklingsarbejde og derfor i det hele taget vores pædagogiske praksis. Hvis ikke vi løbende evaluerer og justerer vores arbejde, kan vi ikke sikre implementering af nye tiltag. Evalueringsarbejdet er derfor i fokus hos os. Ikke fordi vi hele tiden har store udviklingsarbejder i gang, men fordi vi er opmærksomme på, at også små finjusteringer og forfinelser af vores praksis har stor betydning.

Vi arbejder derfor med evaluering på flere niveauer, fx:

- Procesplan for det pædagogiske udviklingsarbejde hen over året giver et overordnet overblik over de processer, der er igangsat. Herunder hvor langt vi er, og hvad næste skridt er i processen. (Dette foregår i samarbejde med Rosenvangs pædagogiske fyrtårne)
- Procesark (EVA) - med fokus på delmål/små skridt.

- SMTTE + Mål-&Udviklingsplaner
- Faste dagsordner med punkter til at genbesøge pædagogiske udviklingsprojekter (store som små)
- Pædagogiske udviklingsmøder, stuemøder, p-møder, fyrtårsmøder, afdelingsmøder
- Proces omkring det gode arbejdsfællesskab hvori vi er i gang med at arbejde os ind i det frugtbare og givtige ved at holde fast i en positiv fagligt forankret undringskultur

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Med udgangspunkt i vores overordnede procesplan for udviklingsarbejdet evaluerer vi på hvor langt vi er nået og hvilke næste skridt vi bør tage. Heri ligger ligeledes overvejelser og drøftelser af, hvorledes Rosenvangs styrkede pædagogiske læreplan bør justeres.

Vi er pt. i en proces, både omkring udarbejdelse af Rosenvangs styrkede pædagogiske læreplan og et supplement, der understreger og fremhæver de pædagogiske udviklingsprojekter vi er i gang med. Da vores overordnede procesplan, i høj grad er vores interne arbejdsredskab, er det vores vurdering at et sådant supplement, vil give et godt indblik i det udviklingsarbejde, der er i gang.

Du kan på næste side se skabelonen for den læreplanstema-model, vi har udarbejdet. Hensigten med modellen er at dokumentere refleksioner indenfor hvert læreplanstema for hvert udviklingsarbejde/-tema. *Dette supplement integreres i denne læreplan hurtigst muligt.*

